

INHOUD

UIT DE VERENIGING, COLOFON 2

VAN HET BESTUUR 3

...TIG JAAR GELEDEN 4

HET TOLLENSJAAR 2010 5

ROTTERDAMBOEKEN 6

AGENDA 7

FOTOPUZZEL 8

Wie het kleine....

Rotterdam is een stad met een probleem. Door het bombardement van 1940 verwijst in de binnenstad nog maar weinig naar de in eeuwen opgebouwde stad. De legendarische vraag van de Duitse toerist 'wo ist hier die Altstadt' is niet alleen tamelijk cynisch maar ook heel begrijpelijk. Met de restanten van de oude stad wordt dan ook nog eens tamelijk slordig omgegaan. Op deze plaats wezen we al eerder op het verdwijnen van een negentiende eeuwse fontein, maar er is nog veel meer verdwenen.

De brievenbus die al langer dan een eeuw aan het Achterwater staat leek ook voorgoed uit het straatbeeld te verdwijnen. Door de inzet van bewoners is dat echter niet gebeurd en is deze in 1850 door de Haagse firma Enthoven gemaakte gietijzeren brievenbus voor Delfshaven behouden. •

UIT DE VERENIGING

In de afgelopen maanden werden de volgende mensen lid van het Genootschap.

December

Dhr. A.C. Bakker (Amsterdam), Dhr. E.J. Overmaat (Lisse), Mw. E.P. Koster-v.d. Hier (Bergschenhoek), Dhr. A.F.M. Wesselink (Capelle a/d IJssel), Dhr. F.J. Willebrands (Capelle a/d IJssel), Mw. A.W. Muller (Krimpen a/d IJssel), Dhr. D. Marskamp (Rotterdam), Dhr. R.G. Datema (Rotterdam), Mw. A.W. Sliedrecht-v.d.Sluijs (Rotterdam), Bibliotheek Rotterdam (Rotterdam), en Dhr. A.J. Kooren (Kotug Intern. te Rotterdam).

LEZERS SCHRIJVEN

Jet Aeckerlin uit Harderwijk schreef: 'Ik ben geboren (1932) te Rotterdam. Veel verhuisd en uiteindelijk in Harderwijk terecht gekomen. Rotterdam blijft echter mijn soft spot en doordat ik al jaren met de genealogie bezig ben kom ik elke keer weer in allerlei Rotterdamse archieven terecht.

Als jong meisje bezocht ik met mijn school (Montessorischool Beukelsdijk) in de oorlog, het Museum voor Land-en Volkenkunde. Dat heette toen nog zo. Bij de entree (links in mijn geheugen) bevond zich tegen de muur een groot bord met daarop de namen van de verschillende "schenkers". Bovenaan stond de naam J.A. Aeckerlin (Johannes Arnoldus Aeckerlin * te Rotterdam 22.07.1840, † te Batavia 19.09.1897). Daar onder stonden natuurlijk nog veel andere namen, alle in "goud" uitgevoerd.

In de negentiger jaren bezocht ik het museum weer en vond voorwerpen die door deze J.A. Aeckerlin aan het museum geschonken waren. Ik heb daar de nodige onderzoeken naar gedaan en ook het nodige gevonden, alleen;

NIEMAND KON MIJ VERTELLEN WAAR DAT BORD GEBLEVEN WAS !!!!!

Dat bracht het totale ledental eind 2010 op 2519. Per saldo is het Historisch Genootschap Roterodamum in 2010 met 24 leden gegroeid.

Januari

Dhr. C. Bosman (Brasschaat), Dhr. R.C. Bagchus (Rotterdam), Dhr. C.H. Kersten (Rotterdam), Mw. M. Stanicic/project bureau gemeente Rotterdam, Maasmond Rotterdam B.V. (Rotterdam), Dhr. C.A.M. Meijers (Rotterdam), Dhr. J.A. Quak (Rotterdam), Dhr. R.J. Engels (Rotterdam), Mw. Th.M. Janssen-Groesbeek (Rotterdam), en Dhr. S.de longh (Rotterdam). •

Ik heb gecorrespondeerd met de directie van het museum, met personeel, met de gemeente Rotterdam doch niemand kon ook maar de geringste aanwijzingen geven over de verblijfplaats van dat bord.

In de kroniek lees ik herhaaldelijk dat er meer zaken uit de openbaarheid verdwenen zijn. Maar er is altijd iemand die meer over deze zaken weet dan de officiële kanalen.

Zou u een oproep in de kroniek kunnen plaatsen over de verblijfplaats van dit bord? In mijn somberste gedachten is het in stukken geslagen of ligt het al jaren weg te kwijnen tussen brokstukken van de zoveelste verbouwing van dat museum....

Deze Johannes Arnoldus Aeckerlin was eerst stuurman en werd later secretaris van Telok Betong op Sumatra. Ook heb ik kopieën van zijn correspondentie (vanuit Sumatra) met de Bobo's van het Museum....

Bij voorbaat hartelijk dank voor uw aandacht.'

De Vier Gratiën zijn foetsie, maar weet iemand wat er met dit bord is gebeurd? •

colofon

De Kroniek is een uitgave van Historisch Genootschap Roterodamum

Redactie

Sjaak van der Velden
Spangsekade 78a
3027 GK Rotterdam
telefoon: 06 22429959
e-mail: sjaakvldvelden@gmail.com

Illustraties: GAR, Eigen collectie
Vormgeving: Studio Gescher, BNO, Leiderdorp
Lay-out en druk: Drukkerij Graféno

Oplage: 2.600 exemplaren

Website: <http://www.rotterdamum.nl>

Secretariaat en Ledenadministratie HGR

C. Hartsuiker
Postbus 23148, 3001 KC Rotterdam
telefoon: 0184 - 682291
Giro 77300
e-mail: rotterdamum@rotterdamum.nl

contributie: €30,00 per jaar
ondersteunend gezinslidmaatschap: €10,00 per jaar

Leden ontvangen het Rotterdams Jaarboekje en vijf keer per jaar de Kroniek. Bovendien zijn zij welkom op alle door Roterodamum georganiseerde bijeenkomsten, lezingen en excursies.

De volgende Kroniek verschijnt rond 1 mei 2011.
Sluitingsdatum kopij en oplossingen puzzel 1 april 2011.

VAN HET BESTUUR

Aan de leden,

Graag wil ik iedereen bedanken die meegeholpen heeft met het bezorgen van de jaarboekjes, door het zelf op te halen en/of te bezorgen. Ruim 1400 jaarboeken zijn buiten de postbezorging gebleven, wat een enorme besparing aan portokosten heeft opgeleverd.

Mede namens het bestuur "hartelijk dank"!

Coby Hartsuiker

Algemene Ledenvergadering

De Algemene Ledenvergadering zal een maand later dan gebruikelijk plaatsvinden.

Wij plannen een vergadering op woensdag 25 mei om 19.30 uur in Ahoy.

De jaarvergadering wordt dan gecombineerd met een bezoek aan en toelichting op het vernieuwde sportpaleis Ahoy dat dit jaar 40 jaar bestaat.

Algemeen gedeelde zorg om monumenten geeft warm gevoel

Normaal gesproken dansen de aanwezigen in de kille catacomben van de nieuwe uitgaansgelegenheden Heidegger zich gedurende de avond warm. Hoe verhit de discussies op dinsdag 8 februari ook waren tijdens het door Roterodamum georganiseerde debat 'Alles van waarde is weerloos', de kou bleef voelbaar. Aan het aantal aanwezigen lag dat niet. Talrijke leden van Roterodamum en bekenden uit de Rotterdamse architectuurwereld waren afgekomen op het discussiethema: hoe in Rotterdam om te gaan met monumenten en dan vooral met de nog jonge monumenten uit de wederopbouwperiode.

De kelder van Heidegger was met opzet gekozen als plaats voor het debat. Heidegger is het vroegere Galeries Modernes, in 1957 ontworpen door architectenbureau Van den Broek en Bakema, een van de bureaus die een stempel drukten op de naoorlogse stad. Het pand staat op de nominatie in oude luister te worden hersteld, na de renovaties van het nabijgelegen Hufpand (eveneens van Van den Broek en Bakema) en het geheel opgefriste Blokkerpand.

De eerste spreker, architect Wouter IJssel de Schepper van bureau Kraaijvanger Urbis, verduidelijkte hoe omzichtig hij te werk ging om het uit 1952 daterende wederopbouw pand zijn vroegere glans te geven, terwijl moderne faciliteiten het tot een bijdetijds winkelpand maken. De architect benadrukte dat de samenwerking met de Commissie Welstand en Monumenten daarbij belangrijk was. Het Blokkerpand is een schoolvoorbeeld van hoe het kan: een monumentaal pand weer opknappen en aan de tijd aanpassen.

De derde inleider getuigde van eenzelfde gedrevenheid. Robin von Weiler is als private partij druk bezig de Meent naar een nieuwe levensfase te leiden door een selectief verhuurbeleid te koppelen aan een passie voor architectuur. Hij doet dat door allianties op het hoogste bestuursniveau, maar tegelijk oog te houden voor de kleinste details.

Tussen beide inleiders in hield kunstenaar Gyz la Rivière een parafraze van zijn toekomstbeeld uit zijn onlangs verschenen

boek 'Rotterdam 2040'. Bij het vormgeven van de toekomst is omkijken naar het verleden van belang, betoogde hij, waarna een hilarische opsomming van stedenbouwkundige dwalingen volgde die Rotterdam tot een harde en autovriendelijke stad maakten. De kunstenaar wil gebouwen die ooit zijn verdwenen weer herbouwen, zoals de oude schouwburg aan de Aert van Nesstraat. Zijn betoog ontlokte luid applaus.

Onder leiding van Marinke Steenhuis, voorzitter van de Commissie Welstand en Monumenten, gingen de aanwezigen met elkaar in debat. Astrid Sanson, directeur stadsontwikkeling bij de dienst Stedenbouw en Volkshuisvesting (dS+V) verzekerde dat bij toekomstige gebiedsontwikkelingen in Rotterdam het uitvoeren van een cultuurhistorische verkenning standaardprocedure is. Uitgangspunt is dat sloop van waardevolle panden moet worden vermeden, tenzij het niet anders kan. Alexandra van Huffelen, sinds vorig jaar wethouder Duurzaamheid, Binnenstad en Buitenruimte, vertelde hoe zij als inwoner van Rotterdam de gebouwde omgeving van de stad als steeds waardevoller is gaan ervaren en daardoor de stad meer is gaan waarderen.

Conclusies zijn uit debatavonden meestal moeilijk te trekken. Duidelijk werd wel dat alle aanwezigen begaan zijn met de cultuurhistorische waarden van de stad en ervan overtuigd zijn dat Rotterdam daarmee omzichtig moet omgaan. Dat besef bezorgde eenieder uiteindelijk toch een warm gevoel.

Ben Maandag

Herkansing

DE STAD DIE NOOIT RUST uit 1928 van Andor von Barys zal nog een aantal keren te zien zijn. Deze film die uitgebreid besproken is in de vorige Kroniek en een van de historische hoogtepunten was van het afgelopen Internationaal Film Festival Rotterdam (IFFR), draait op de volgende dagen in LantarenVenster.

Zaterdag 5 maart: 15:00 uur, zondag 6 maart: 10:30 uur,
Zaterdag 2 april: 15:00 uur, zondag 3 april: 10:30 uur,
Zaterdag 9 april: 15:00 uur, zondag 10 april: 10:30 uur.

Ook tijdens de Wereldhavendagen komen er voorstellingen, maar de data en tijden daarvoor zijn nog niet bekend.

Wilt u een van de voorstellingen bezoeken? Reserveren aanbevolen! Kassa 010 – 277 22 77 of www.lantarenvenster.nl

Entree: €8,50 / €7,00 / €6,50 / €6,00
LantarenVenster, Otto Reuchlinweg 996,
Rotterdam (Wilhelminapier). •

...TIG JAAR GELEDEN

Bij gelegenheid van het verschijnen van de 180e Kroniek gaan we 180 jaar terug in de tijd en citeren uit de

Naamlijst der personen welke in de maand maart 1831, binnen de stad Rotterdam, zijn geboren, getrouwd en overleden: alsmede eene opgave der geveilde huizen, landerijen, tuinen, schepen, en obligaties, met de prijzen waarvoor dezelve verkocht zijn. Waar achter gevoegd is eenig mengselwerk, verschenen te Rotterdam bij N. Cornel, H. en M. Wyt en J.P. van Ginkel

Vorbij is de winter, zoo angstig geducht
God wilde ons genadig behoeden;
Geen woedende stormen doorgieren de lucht,
Zijn' goedheid betoomde de vloeden.
Geen snerpemde koude verstijfde ons de leên,
Noch hinderde 't het brood ons 't brood ons te winnen,
geen vijand heeft woest onze velden vertreên,
Geen tweedracht bestookte ons van binnen.

Wel, laat ons, daar 't oog weer de Lente verbeidt,
Met moed in de toekomst dan staren;
Ligt is ons een' vrolijke Lente bereid,
Na zorgen, en vrees, en gevaren.
En, daar ons het vaderland offers nog vraagt,
Gewillig die offers gegeven,
Om eens, als de Lente der voorspoed weêr daagt,
Hier vrolijk en dankbaar te leven.

Op 18 maart 1831 werden geboren, de volgende zonen en dochters

H. Boerman, zoon, Hang
C. Moll, zoon, Haagsche Veer
B. Knippenburg, zoon, Binneweg
J.N. van Houten, zoon, Vasteland
S. Teunisse, dochter, Zevenhuissteeg
J. de Klerk van Hilte, dochter, Breedstraat
C.D. van Sijn, dochter, Breedstraat
N. Kouwenhoven, zoon, Halve Maastraat
P. Spe, zoon, Pottenbakkersteeg

In totaal werden er deze maand 243 kinderen geboren, waarvan 9 onechte zonen en 11 onechte dochters

Op 16 maart 1831 (de 18e werd er niet getrouwd) hebben de volgende personen zich in den huwelijken staat begeven

Theodorus Huijgen, Hang, met Petronella van Antwerpen, Prinsenstraat
Johann Theodor Naebbers, Achter het Klooster, met Johanna Helena Koning, Schiedamschen Dijk
Jan Schenk, Banketstraat, met Adriana Schellenberg, Botersloot
Johannes van Kesteren met Adrianna van Leeuwen, beide Korte Wagenstraat
Christiaan Albertus van Vliet, 's Gravenhage met Maria Agatha Bunk, Vest

Op 18 maart 1831 zijn aan het bureau van den civielen staat aangegeven (overleden)

Jannetje van der Graaf, Huisvrouw van Arnoldus van der Vegt Goudsche Cingel, circa 38 jaar.
't Kind van Adrianus Johannes Ackerman, ruim 4 jaar
Appolonia Jacoba Molewater, Huisvrouw van Antonie Cramer, Haagsche Veer, ruim 30 jaar.
't Kind van Johannes Schoon, Houttuin, ruim 1 jaar.
Frederika Heck, Huisvrouw van Lambertus Boogaars, Lange Baanstraat, ruim 48 jaren.
't Kind van Gerrit van der Beek, Lange Lijnstraat, ruim 1 jaar.
Frederik Wentser, Gasthuis, ruim 60 jaren.

Totaal zijn er in de maand Maart 1831, binnen de stad Rotterdam en jurisdictie van dien, overleden en ook ingebragt en begraven: 39 mannen, 64 vrouwen en 75 kinderen, te zamen 178.

Van waren de overlidenoorzaken: 40 tering, 26 koortsen, 25 verval van krachten, 29 stuipen, 6 kinkhoest, 6 tanden, 4 beroerten, 10 water, 1 subiet, 7 zuur, 4 kinderziekte, 4 klieren, 1 verdrinken, 1 kanker, 3 verstopping, 7 kraamkinderen. Daarboven op nog 12 onechten en 16 doodgeboren. Dus totaal 206 doden.

In leeftijd: van 1 tot 5 jaar 29, van 5 tot 20 10, van 20 tot 60 10, van 60 tot 75 24, boven 75 jaar 13, de rest tussen 20 en 65.

Op 17 maart 1831 werden geveild en verkocht door notaris Dalen
Een pakhuys (bevorens twee pakhuizen), Bovenwoningen en erve, staande en gelegen aan de N.Z. van den Vogelenzang te Rotterdam.
In trekgeld 910, daarboven 500. Opgehouden
Een huis, bovenwoningen en erve, staande en gelegen aan de Kipstraat, achter het Verbrande Klooster te Rotterdam
In Trekgeld 560, daarboven 50. Verkocht
Een huis, kelder, en erve, staande en gelegen aan de Slakade, onder het voormalig ambacht van Kralingen, thans gemeente Rotterdam
In Trekgeld 700, daarboven 300. Opgehouden.

Gaan we twee keer 180 jaar terug in de tijd, dan komen we in het jaar 1651. Nicolaas Zas wijdde aan dat jaar het volgende bericht:

Den 16 september 1651 is het fundament van den toorn ontbloot, ende men heeft daer rondom begonnen te heyen tot op het welsand toe, mitsdyen den toorn tot op de kerk sackte. Sulx heeft men wader naer de konste doen overgaen, ende met comtratie sackinge van 31/2 voeten van het noordoosten tot het suydwesten gebragt, den toorn cierelyken gerecht ende vastgesteld. •

EEN TERUGBLIK OP HET TOLLENSJAAR 2010

Het is 24 september – de geboortedag van de Rotterdamse dichter Hendrik Tollens – in het jaar 1860; vier jaar na zijn overlijden op 76 jarige leeftijd. Koning Willem III geeft een teken voor de onthulling van het Tollens standbeeld, vervaardigd door beeldhouwer J.Strackee, in Het Park van Rotterdam.

Het Rotte's Mannenkoor brengt de Tollenscantate van A.Bogaers ten gehore, verscheidene feestredes worden gepresenteerd en het geheel wordt besloten met het "Wien Neerlandsch Bloed". Dit door Tollens in 1817 geschreven Volkslied, werd door Koningin Wilhelmina in 1932 vervangen door het huidige "Wilhelmus".

In 2010 bestond het standbeeld dus 150 jaar: aanleiding voor de stichting Het Tollensfonds om extra aandacht aan onze eerste Nederlandse volksdichter te besteden. Het Tollensfonds is in 1850 voor Tollens' zeventigste verjaardag door vrienden en vereerders opgericht om oudere dichters financieel te ondersteunen. Het fonds kent sedert 1902 iedere vijf jaar de Tollensprijs toe om een letterkundige te eren. De prijs is daarmee de oudste literaire prijs in Nederland.

Het bestuur van dit fonds bestaat thans uit Erik Menkveld (dichter), Tjit Reitsma (letterkundige), Prof. dr. Marita Mathijssen (Emeritus hoogleraar moderne Nederlandse letterkunde aan de Universiteit van Amsterdam, UvA), Norbert van den Berg (oud-bibliothecaris UvA), Bas Kwakman (directeur Stichting Poetry International) en ondergetekende als afstammeling van Tollens.

Op 30 mei organiseerde het Fondsbestuur in het kader van het Dunyafestival als eerste evenement een herdenking bij het standbeeld in Het Park. Met opnieuw een optreden van de thans "Koninklijke Zangvereniging Rotte's Mannenkoor", dat liederen van o.a.Wagner en vanzelfsprekend het "Wien Neerlandsch Bloed" ten gehore bracht, werd het Tollensjaar geopend. Vijf Rotterdamse dichters droegen hun favoriete Tollensgedicht voor; voorts kregen zij de opdracht zelf een gedicht op of à la Tollens te maken en dit in november 2010 tijdens het Lezersfeest voor te dragen in de Rotterdamse Bibliotheek.

Deze bibliotheek verleende bovendien gedurende de gehele maand september gelegenheid om de tentoonstelling "Tollens Dichterbij" te bezoeken. Vier aspecten werden op deze expositie belicht: Tollens als beeld, als dichter, als filantroop en Tollens als zakenman. De eerste drie onderdelen werden ver-

zorgd door Drs. Ruud Poortier, Neerlandicus te Rijswijk. Het vierde deel, Tollens als zakenman (met betrekking tot de verfoernderneming Tollens & Co), kwam voor rekening van schrijver dezes.

Op 24 september – zoals hiervoor gezegd, Tollens geboortedag – vond een symposium plaats, waar diverse letterkundigen en historici lezingen gaven over Tollens en zijn tijd. De eerder genoemde Ruud Poortier presenteerde een lezing met als titel: "Hendrik Tollens dichter bij ons".

Naast een interview door Prof. dr. Paul Th. van de Laar met mijzelf als bet- bet- achterkleinzoon van de dichter, werd het geheel muzikaal omlijst door enkele optredens van Hester Hazelaar en Laura de Lange, die liederen van Tollens ten gehore brachten. Dit alles vond eveneens in de Rotterdamse Bibliotheek plaats.

De Tollensfestiviteiten in Rotterdam zijn afgesloten tijdens het vermaarde Lezersfeest op 13 november.

Wederom een optreden van de "Koninklijke Zangvereniging Rotte's Mannenkoor", deze keer met ondersteuning van enkele hoornblazers. De "Tollenscantate" en het "Wien Neerlandsch Bloed" werden ten uitvoer gebracht.

De vijf Rotterdamse dichters Hester Knibbe, Salah Hassan, Jana Beranova, Rien Vroegindewei en Ramsey Nasr droegen zowel hun voorkeursgedicht van Tollens als hun eigen gedicht naar Tollens voor.

Deze 10 gedichten zijn gebundeld in een boekwerkje: "Met eigen stem", Uitgeverij Douane. (ISBN 978-90-72247-37-7).

Tenslotte nam Paulien Cornelisse – auteur van ondermeer "Taal is zeg maar echt mijn ding" – uit handen van voorzitter Erik Menkveld de vijfjaarlijkse Tollensprijs in ontvangst. Hoewel hiermee het Tollensjaar officieel was afgesloten volgt in Rijswijk nog een aansluitende gebeurtenis. Het oorspronkelijke grafmonument in Rijswijk, waar Tollens zijn laatste jaren leefde, heeft de tand des tijds niet doorstaan. Daarom komt er een nieuw beeld op zijn graf: een afgeknotte zuil, met als ornamenten de veer van de schrijver en de lier van de zanger. Een plaquette met zijn portret en zijn data. En bekroond door een lauwerkrans, opdat iedereen weet: hier ligt een gelauwerd dichter: Hendrik Tollens.

Cees L. Koff. •

De onthulling in 1860

ROTTERDAMBOEKEN

Hendrik Vis, *Gezond in de stad. Hoofdstukken en kopstukken in de volksgezondheid van Rotterdam (1970-2010)*, GGD Rotterdam-Rijnmond, Rotterdam 2010, 151 p., ISBN 9789080773394

Wat hebben Perron 0, de uitbreiding van Zestienhoven, smerig leidingwater, de griepriek en de Aidstest met elkaar te maken? Het zijn enkele van de vele terreinen waar de GGD zich mee bezig houdt. Al sinds 1919 draagt deze gezondheidsdienst in opdracht van het gemeentebestuur zorg voor de verbetering van de volksgezondheid. Op diverse fronten probeert de GGD om de gezondheid van de Rotterdamse bevolking te bevorderen.

In 2009 bestond de GGD 90 jaar, reden om in eigen beheer een herdenkingsboek uit te geven. Begin vorig jaar verscheen deze door Hendrik Vis geschreven publicatie waarvan het onderwerp zich helaas vooral beperkt tot de afgelopen veertig jaar. Aan de hand van een aantal thema's beschrijft Vis de geschiedenis, waarbij de beschrijving wordt gevolgd door een aantal interviews met betrokkenen.

Achtereenvolgens komen aan bod het wonen, het gevaar van infecties, de verhouding overheid en zorg, de goot van de stad en het bevorderen van een gezonde leefstijl. Door de geschiedenis van de volksgezondheid loopt een aantal rode draden waarvan vooral het hand in hand gaan van de strijd tegen ziekten met het voorkomen daarvan een belangrijke is. De auteur heeft met een vlotte pen de ontwikkelingen geschetst, waarna de interviews het geheel kleur geven. De tegenstellingen heeft hij daarbij zeker niet geschuwd, wat wel het trefendst kan worden geïllustreerd met het feit dat hij ook de verklaarde tegenstanders Bram Peper en Hans Visser aan het woord laat. De laatste, dominee van de Pauluskerk en drijvende kracht achter de verslaafdenopvang, staat tot op de dag van vandaag lijnrecht tegen de vroegere burgemeester van Rotterdam die Perron 0 liet sluiten.

Voor wie meer wil weten over de gezondheidsontwikkeling in de stad die op dit punt als slechtste van de vier grote steden uit de bus komt, is het boek van Vis een regelrechte aanrader. De vele prachtige foto's maken het dubbel de moeite waard.

Joop de Jong, *Zuid van Binnenuit, Rotterdam-Zuid Familiealbum 1902-1978*, Uitgeverij Diafragma, Rotterdam 2010, 168 p., ISBN 9789490631048, met (kleuren)foto's en een DVD met unieke 8mm-films, € 22,50.

De geschiedenis van Rotterdam-Zuid is er een van uitdijende havengebieden en grote industrie. Maar op zuid woont en werkt ook een groot deel van de Rotterdammers. Welke verhalen hebben zij en hoe hebben zij de voortdurende veranderingen beleefd? Joop de Jong verzamelde amateurfoto's en 8mm-films over alledaagse en bijzondere gebeurtenissen in het leven op Zuid. Zowel de tentoonstelling als het verschenen boek (incl. DVD) is een fotografische ontdekkingstocht en draagt als een gezamenlijk familiealbum van Rotterdam-Zuid bij aan het collectieve geheugen van de stad.

Veruit de meeste foto's werden gemaakt toen fotograferen nog duur was. Tot ver na de oorlog deden mensen soms wel een jaar met een fotorolletje. Velen hadden zelfs geen eigen toestel. Zij kregen foto's van familie of lieten zich fotograferen. De straat of de buurt werd zelden vastgelegd. Ook kleine gebeurtenissen zoals familiebezoek, verjaardagen of kerstavond kwamen alleen bij hoge uitzondering op de foto. De familiealbums zoomden vooral in op bijzondere momenten zoals een communie, een huwelijk, een uitstapje, sportwedstrijden en de feestelijke rondrit van het elftal van Feyenoord. De tentoonstelling ZUID VAN BINNENUIT presenteert met amateurfoto's en 8mm-films in een cineac-bioscoop het leven van alledag op Zuid, gezien door de bewoners zelf. Hun blik werpt nieuw licht op de geschiedenis van dit deel van de stad.

De familiefoto's en albums van Adrie van Noppen bieden een bijzonder en waardevol tijdsbeeld. Vanaf zijn balkon op de hoek van de Strevelsweg en de Dordtselaan fotografeerde hij vanaf 1938 de ontwikkelingen in de omgeving. En een zeer verrassende kant van de Tweede Wereldoorlog is te zien door de foto's die Duitse soldaten maakten in Rotterdam-Zuid tijdens de meidagen in 1940 en de bezettingsjaren.

In de circa 60 minuten verzamelde 8mm-films zijn beelden te zien vanaf de mobilisatie tot de aanleg van de eerste metro in Rotterdam-Zuid. Bijvoorbeeld de films van verzetsman Koenig en de humoristische 'speelfilms' van Herman Messemaker over het slechte drinkwater in Rotterdam begin jaren zestig. •

AGENDA

OorlogsVerzetsmuseum Rotterdam

Zondag 6 maart en woensdag 9 maart, 14 uur
Documentaire De Geuzen.

De Geuzen vormde een verzetsgroep tijdens de Tweede Wereldoorlog in Vlaardingen. De groep ontstond al in mei 1940. De Geuzen kwamen openlijk uit voor hun mening en namen waarschijnlijk niet genoeg voorzichtigheid in acht. Nog geen jaar na het ontstaan vielen achttien Geuzen door verraad in handen van de nazi's. Op 13 maart 1941 werden vijftien Geuzen en drie leiders van de Amsterdamse Februaristaking ter dood gebracht door een vuurpeloton op de Waalsdorpervlakte. (ca. 45 minuten)
Coolhaven 375, 3015 GC Rotterdam
Telefoon 010-4848931

Donderdag 31 maart, 14 uur

Gespreksmiddag: Vergeten bombardement

Het geallieerde bombardement op Rotterdam-West is ná het Duitse bombardement op het centrum van Rotterdam het grootste bombardement op Rotterdam geweest. Op 31 maart 1943 troffen bommen die eigenlijk bedoeld waren voor de werf van Wilton-Feijenoord in Schiedam, de woonwijken Tussendijken en Bospolder in Rotterdam-West. Ooggetuigen worden uitgenodigd om hun persoonlijke ervaringen te delen.
Coolhaven 375, 3015 GC Rotterdam
Telefoon 010-4848931

Rotterdamse Museumnacht is 10 x 010

De Rotterdamse Museumnacht is jarig! Vier het spetterende feest mee op 5 maart 2011. De tiende editie van de gezelligste nacht in de Maasstad staat volledig in het teken van het thema 10x010. 46 galeries en musea openen tot diep in de nacht de deuren voor een programma dat bol staat van de spannende tentoonstellingen, feestelijke optredens en een overvloed aan verrassingen. Op je route sta je versteld van prachtige initiatieven van Rotterdamse kunstenaars en performers.
De Museumnacht is kunst en cultuur in tienvoud!

Rotterdam telt meer dan de grote bekende historische museums.

Zo staat in de Vlaggemanstraat het Houweling Telecom Museum.

In 1974 is men gestart met het verzamelen van allerlei telecommunicatie apparatuur die in de regio Rotterdam werd gebruikt. Het is dus niet alleen een telefoonmuseum, maar ook andere telecommunicatie apparatuur is hier te vinden. Sinds 2001 is deze historische collectie, grotendeels werkend, te bezichtigen.

Openingstijden: Dinsdag 9.00 - 14.30 uur en sluit om 15:00 uur (Toegang is gratis)

Wilt u op een andere dag komen, graag even telefonisch een afspraak maken.

Het museum is iedere dinsdag van 9.00-15.00 telefonisch bereikbaar.

Vlaggemanstraat 15, 3038 LA Rotterdam

Telefoon 010-4677360

Een PTT-er aan het werk

Een ander nauwelijks bekend historisch museum is het Rotterdams Radio Museum aan de Ceintuurbaan.

De stichting Rotterdams Radio Museum is in november 1998 opgericht door de oud-directeur van Correct, de heer H. de Jong. Samen met branchegeenoot Peter Ivens (oud-directeur Modern en Grundig Nederland) vormt hij het bestuur van de Stichting Rotterdams Radio Museum. Ook is een groot aantal vrijwilligers bijna dagelijks bezig aan het onderhouden en presenteren van de collectie. Na een intensieve opknabbeurt van het historische pand, een voormalige opslagloods van de NS, is de verzameling van zo'n 2000 radio's, televisies en aanverwante artikelen te bezichtigen. Het Rotterdams Radio Museum is een erkend museum en lid van de Nederlandse Museumvereniging.

In het museum treft men tot april 2011 een interessante thema-tentoonstelling aan over de televisie en de technologische ontwikkelingen hiervan.

De exposities beginnen vanaf de oorsprong, met het verticale 30 beeldlijnen registratie systeem met behulp van de Nipkow schijf en eindigen op het huidige 3D High Definition televisie systeem met een resolutie van 1080 beeldlijnen.

Ervaar de laatste televisie ontwikkelingen zelf in dit museum aan de Ceintuurbaan te Rotterdam!

Dinsdag t/m Vrijdag van: 13.00 uur tot 16.00 uur.

Zaterdag en Zondag van: 13.00 uur tot 17.00 uur.

Ceintuurbaan 104 -111

3051 KD Rotterdam

Telefoon: 010-4618585 •

FOTOPUZZEL

De puzzel uit Kroniek 179 sprak de lezers duidelijk meer aan dan de vorige. Van de tientallen inzenders wist slechts een lid de naam van de Rumfordse soepkokerij niet te noemen, maar hij zag er wel een soort gaarkeuken in. En dat was het ook. Volgens het recept van de van oorsprong Amerikaan maar inmiddels in München woonachtige Rumford werd een stevige soep gemaakt voor de armen. Dergelijke soepkokerijen voor de armen bestonden overigens in meerdere plaatsen. De winnaar Jos Koot schreef: 'De raadplaat laat het interieur zien van de Rumfordse Soepkokerij aan het Grote Kerkplein. Het philanthropisch werk van soepkoken was in de winter van 1800 - 1801 met steun van de gemeente door de burgerij begonnen en in 1812 door de stedelijke armverzorging overgenomen. Het recept van de Münchener philantroop Rumford bestond uit gort, erwten, aardappelen, wittebrood, azijn en water. Later werden ook vlees, selderij en uien in de soep verwerkt. De raadplaat is een aquarel van Dirk Langendijk gemaakt in 1803. Er is van zijn hand ook een aquarel van de buitenkant van de soepkokerij. Een mooie prent van het oude Rotterdam in winterse sferen. Misschien is het mogelijk deze prent voor de lezers een keer in de Kroniek op te nemen.

Het gebouwtje heeft lang bestaan en voordat het gesloopt werd in 1903 was het in gebruik als brandspuithuisje.'

De heer Koot is niet alleen winnaar, maar hij wordt ook op zijn wenken bediend met een afdruk van de buitenzijde van de soepkokerij.

De nieuwe puzzel, een foto uit lang vervlogen tijd. Welk gebouw is dit? •